

12. Сторочай О. Роздуми Олександра Стіліануді про натуралізм у живопису. Актуальні проблеми мистецької практики і мистецькознавчої науки: Мистецькі обрії '2013 / ПСМ НАМ України. Вип. 5 (16). Київ : Фенікс, 2013. С. 53–58.
13. Яланський А. Предметна зображувальність як одне із завдань літньої практики. Українська академія мистецтва. Київ, 2010. № 17. С. 123–128.

Тарабан Ю.

Науковий керівник – доц. Дячок О. М.

МОТИВИ ВІТЧИЗНЯНОГО ОДЯГОВОГО БАТИКА ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Сьогодні ми намагаємось виявити індивідуальність та на противагу масовій моді ми усе більше звертаємо увагу на ексклюзивні речі, які віддзеркалюють особливості особистості свого власника. Наприклад, для пошиття виробу можна самому розробити орнамент, виконати його технікою батика або надрукувати на тканині. Батик увібрав у себе особливості і прийоми багатьох образотворчих мистецтв: акварелі, графіки, вітражу, мозаїки та ін.

Актуальність обраної теми визначається тим, що ручний розпис на одязі чи аксесуарах має попит у наш час і тому потребує наукового дослідження.

Мета – висвітлити мистецьку та естетичну цінність одягового батика ХХІ ст. і його поширення в культурному просторі України. Для досягнення мети плануємо вирішити наступні завдання: простежити розвиток одягового батика в мистецтві України загалом і Тернопільщини зокрема.

Мистецтво прикрашати тканини відоме з давніх часів. Спочатку з'явився ткацький малюнок, який створювали особливим переплетенням ниток в процесі виготовлення тканин. Пізніше малюнок стали наносити ручним способом. Ще пізніше були винайдені друкарські дерев'яні дошки. Наступним кроком стало винайдення друкарських машин. Іноді, при оздобленні тканини використовували одночасно два способи прикрашення – переплетення ниток і розпис чи вибійка.

На виставці українського мистецтва, яка проходила в Москві у 1936 році, серед виробів Харківської експериментальної майстерні були представлені вибійки народного майстра С. Повстяного. Як свідчить довідник виставки, ним представлено два шовкових шалики, виконані особливим способом вибіяченої техніки, так званий «батик» [3, 25-29].

Ручний розпис одягу та аксесуарів у період середини – кінця ХХ ст. був фрагментарно, лише як доповнення до станкового образотворення з метою продажу.

На початку ХХІ ст. художнім розписом тканин для одягу та аксесуарів в Україні займаються Е. Водянік, Муза Кирницька, Марія Ковалевська та інші. Серед дизайнерських моделей привертають увагу сучасні українські чоловічі сорочки (Рис. 1), створені молоддю київською майстринею Марією Ковалевською. Оригінальність їх полягає в тому, що розроблені вони на основі традиційної сорочки. А тканина декорована не вишивкою, а має орнаментальний малюнок, створений художником за мотивами української народної вишивки і виконаний на натуральному шовку в техніці «батик». У роботах Марії Ковалевської вдало з'єдналися культура українського народу, давня техніка індонезійських майстрів і сучасність [4].

У Тернополі також є майстри, які працюють в техніці батика. Тернополянка Людмила Варійчук розписує тканину для одягу.

Сюжетні текстильні мотиви ми можемо побачити у Галини Грищенко (Рис. 4). Вона займається розписом на тканині (створила величезну колекцію шовкових хусток, шарфів і ширм), новаторським текстилем. Виставки своїх робіт проводила в Москві, Парижі, Антверпені, Нюрнберзі, Будапешті та багатьох містах України. Також створила не одну колекцію аксесуарів для відомих фірм.

Вишукану колекцію «Марія» із сюжетними мотивами в одяговому батіку представила Наталія Тропко. На створення якої дизайнера-початківця надихнули художні картини Марії Приймаченко. Народні мотиви в одязі сьогодні надзвичайно актуальні. Відмінно рисою стилю Наталії Тропко є вільний крій та увага до деталей розпису (Рис. 2). Колекція представлена лінією довгих суконь-сорочок, легких блуз та спідниць. Також є аксесуари розписані батиком, а саме сумки та хустини (Рис. 3). Наталія Тропко та Інна Ткач вчилися майстерності розпису

ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ

батика у художниці Музи Кирицької. Інна Ткач – головний дизайнер бренду Tkach Hand Made. Виготовляє шарфи та хустини в техніці холодного батика (Рис. 6). У аксесуарах присутні квіткові та орнаментальні мотиви. Для розпису використовує 100% натуральний шовк. Працює з крпедешинном, атласом, батистом, ще – ексцельсіором, жаккардом, шифоном. [2]

На відміну від батика, значно доступнішим є друк на текстилі. FamilyFabric – магазин акварельних принтів від українських дизайнерів (Рис. 5). Принти на рослину тематику художники бренду малюють на папері. Згодом, за допомогою сучасного друку переносять на тканину та відшивають колекції одягу [1].

Одже, художній розпис та технології друку по тканинні відкривають нові можливості для творчої реалізації людини в дизайні одягу: дизайні ексклюзивному – не масовому.

1. Література:
2. FamilyFabric. URL: <https://familyfabric.com.ua/> & (дата звернення: 27.05.2019).
3. Tkach: Batik. URL: <https://tkachstore.typepad.com/my-blog/batik/> & (дата звернення: 27.05.2019).
4. Печенюк Т. Джерельні основи виникнення розпису тканин. Образотворче мистецтво : 1991. № 1. С. 25-29.
5. Різдвяний вернісаж. URL: <http://dolesko.livejournal.com/6171.html> & (дата звернення: 04.04.2017).

Рис. 1. Чоловічі сорочки дизайнера М. Ковалевської XXI ст.

Рис. 2. Колекція «Марія» Н. Тропко

Рис. 3. Колекція «Марія» Н. Тропко

Рис.4. Колекція принтів «Кольорові світи» Г. Грищенко

Юречко С.
Науковий керівник – доц. Дячок О. М.

СИМВОЛІКА ЯК ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКИХ ОБРЯДІВ І ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У НАТЮРМОРТАХ ЛЬВІВСЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ - ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Упродовж багатьох століть український народ безупинно творив духовне середовище, наповнюючи його своєрідними обрядами, ритуалами. Формувався внутрішній світ українців, осягався весь навколишній простір, закладалися світоглядні засади.